

کارخانه‌های بذر، توسعه مکانیزاسیون و کشت قراردادی پنبه در اولویت کاری وزارت جهاد کشاورزی قرار گرفته شده است و قصد دارد تولید پنبه را در سال ۱۴۰۳ به ۱۸۰ هزار تن برساند.

ذرت

ذرت یکی از مهمترین غلات استراتژیک در تغذیه ماکیان و دام کشور مطرح است و کشت این محصول در تمام استان‌ها و اقلیم‌های کشور چه به صورت دانه، علوفه یا هر دو انجام می‌شود. طی سال‌های ۹۵ تا ۹۷ به طور متوسط سالانه یک میلیون تن ذرت دانه‌ای و بالای ۱۰ میلیون تن ذرت علوفه‌ای در سطح متوسط ۳۳۵ هزار هکتار در کشور تولید شده است.

پیش‌بینی تولید ذرت در افق برنامه‌های دولت قبل، تحقق خوداتکایی ۴۷ درصدی با تولید ۳.۳ میلیون تن دانه ذرت و ۱۲ میلیون تن علوفه ذرت در سال ۱۴۰۴ بود اما در نهایت درصد خوداتکایی به حدود ۱۷ درصد کاهش یافت.

۲۰ درصد نهاده‌های دامی از جمله ذرت و سویا در کشور تولید می‌شوند و ۸۰ درصد مابقی وارداتی هستند و آمارها بیان‌گر آن است که این محصول مهم در صدر کالاهای وارداتی قرار دارد زیرا همواره راه آسان‌تر که واردات بوده به جای تولید توسط دولت قبل انتخاب شده است.

اولویت کشت ذرت علوفه‌ای، نبود الگوی کشت، به صرفه نبودن، استفاده نکردن از بذرهای مقاوم به کم‌آبی، آب‌بر بودن، کاهش بارش‌های جوی و ادامه خشکسالی‌ها از موانع تولید و عوامل وابستگی کشور به واردات ذرت محسوب می‌شوند.

ایران سال ۱۳۹۲ حدود یک میلیارد و ۸۲۰ میلیون دلار صرف واردات ذرت برای تأمین نهاده دامی کرد که این میزان در سال گذشته به ۳ میلیارد و ۳۳۶ میلیون دلار رسید. از طرف دیگر میزان واردات ذرت در سال گذشته با رشد ۵۳ درصدی به لحاظ وزنی روبه‌رو بوده است. در سال ۱۳۹۲ حدود ۶ میلیون و ۳۵۴ هزار تن ذرت برای تأمین نهاده‌های دامی به کشور وارد شد و این میزان در پایان سال ۱۴۰۰ به ۹ میلیون و ۷۳۹ هزار تن رسیده است. افزایش قیمت‌های جهانی و نوسان قیمت محصولات اساسی بر ضرورت توجه به خودکفایی در تولید ذرت افزوده است. تولید ذرت در کشور بخش کمی از نیاز کشور را پاسخ می‌دهد و تنها یک میلیون تن در کشور زیر کشت ذرت می‌رود. قربانی، معاون برنامه‌ریزی

ایران سال ۱۳۹۲ حدود یک میلیارد و ۸۲۰ میلیون دلار صرف واردات ذرت برای تأمین نهاده دامی کرد که این میزان در سال گذشته به ۳ میلیارد و ۳۳۶ میلیون دلار رسید. از طرف دیگر میزان واردات ذرت در سال گذشته با رشد ۵۳ درصدی به لحاظ وزنی روبه‌رو بوده است. در سال ۱۳۹۲ حدود ۶ میلیون و ۳۵۴ هزار تن ذرت برای تأمین نهاده‌های دامی به کشور وارد شد و این میزان در پایان سال ۱۴۰۰ به ۹ میلیون و ۷۳۹ هزار تن رسیده است

درصد رسیده بود ولی میزان خودکفایی این محصول به ۴۵ درصد رسید که دلیل اصلی این امر به خشکسالی و کم‌آبی شدید در مناطق کشت این محصول برمی‌گردد. خشکسالی باعث شد عملکرد تولید پنبه در هکتار که سال ۱۳۹۹ به ۲ هزار و ۷۰۰ تن رسیده بود به ۲ هزار و ۵۰۰ تن در هکتار در سال گذشته برسد. وزارت جهاد کشاورزی در دولت سیزدهم چشم‌انداز خودکفایی در تولید پنبه را از اولویت‌های خود اعلام کرده و بر این هدف مصمم است. به همین منظور از سال گذشته تولید پنبه به طور گسترده‌تری آغاز شده و نسبت تولید به واردات افزایش یافته است و پشتیبانی‌هایی مانند اعطای بذر، سم، کود و ارائه مساعده و آموزش‌های ترویجی و انتقال تکنولوژی به کشاورز داده شده است.

در شورای قیمت‌گذاری هم مصوبه‌های زیادی برای کمک به خودکفایی پنبه در کشور اتخاذ شده تا کشورمان به این مهم در آینده‌ای نزدیک دست یابد. به همین منظور تجدید و نوسازی کارخانه‌های پنبه پاک‌کنی، تجدید و نوسازی

از برنامه‌های سازمان جهاد کشاورزی برای احیای کشت قراردادی است که امسال در ۴۵ هزار هکتار از شالیزارهای استان‌های شمالی اجرا می‌شود.

در این روش، بعد از بستن قرارداد، خدماتی چون تأمین بذر، کودهای ازته، فسفات، پتاسه، سموم علف‌کش، قارچ‌کش و حشره‌کش و همچنین پوشش بیمه‌ای با تخفیف ۱۰ درصد و خدمات فنی و مشاوره‌ای در مراحل کاشت، داشت و برداشت ارائه می‌شود. بیمه و ارائه تسهیلات از صندوق حمایت از توسعه محصولات کشاورزی از دیگر مزایای طرح کشت قراردادی برنج است.

دولت خرید برنج با قیمت توافقی برای امسال را در دستور کار دارد و این محصول در مرحله شلتوک از کشاورزان خریداری می‌شود اما برای سال زراعی آینده این محصول نیز به صورت کشت قراردادی با اولویت گیلان انجام می‌شود. طبق اعلام معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی برای سال آینده ۴۰ هزار هکتار از کشت برنج‌های پرمحصول به صورت کشت قراردادی انجام خواهد گرفت.

پنبه

طرح خوداتکایی پنبه یکی از ۸ طرح اقتصاد مقاومتی در حوزه محصولات کشاورزی است که در راستای افزایش تولید آن پیگیری می‌شود. هدف این طرح که از سال ۹۴ اجرای آن آغاز شده است رسیدن به ضریب خوداتکایی ۱۰۰ درصدی، تولید ۳۸۶ هزار تن پنبه تا سال ۱۴۰۴، توقف روند نزولی تولید پنبه و توسعه کشت این محصول بوده است. نیمی از پنبه مورد نیاز در کشور از طریق تولید داخل و نیم دیگر از آن توسط واردات تأمین می‌شود، در حالی که تا سال ۱۳۸۳ کشورمان در این زمینه خودکفا بود و به دیگر کشورها پنبه صادر می‌کرد. با کاهش خودکفایی، واردات این محصول اساسی از سال ۱۳۸۳ شروع شد، به طوری که سال ۹۴ تولید داخل به کمتر از ۵۰ درصد رسید و واردات بشدت افزایش یافت که از مهم‌ترین دلایل این امر می‌توان به سودآور بودن واردات نسبت به تولید داخل، خشکسالی و جایگزینی برنج در مزارع کشت پنبه در استان گلستان اشاره کرد.

قرار بود تا سال ۱۴۰۰ تولید و ش پنبه کشور به ۳۲۷ هزار تن برسد ولی این امر رخ نداد و کشورمان تنها ۲۵۰ هزار تن و ش پنبه تولید کرد. این در حالی است که تولید این محصول در سال ۱۳۹۴ به ۱۵۴ هزار تن رسیده بود. میزان خودکفایی کشور در تولید پنبه تا سال ۱۳۹۹ به ۵۸